

Informație
cu privire la realizarea acțiunilor ce țin de sectorul educației, vizate de
Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2020”

În perioada de referință (anul 2013), în vederea implementării prevederilor Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2020”, prioritatea „Studii: relevante pentru carieră”, și în conformitate cu Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2013-2014, în sectorul educației au fost realizate următoarele activități:

1) În scopul dezvoltării cadrului de politici și normativ și asigurării calității în formarea profesională a cadrelor calificate:

(i) prin Hotărârea de Guvern nr.97 din 01.02.2013, a fost aprobată Strategia de dezvoltare a învățământului vocațional/tehnic pentru anii 2013-2020 și Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a învățământului vocațional/tehnic pentru anii 2013-2020;

(ii) prin Hotărârea de Guvern nr.892 din 12.11.2013, a fost aprobată Foaia de parcurs privind acțiunile Guvernului în vederea dezvoltării învățământului vocațional/tehnic pentru perioada 2013-2014;

(iii) prin Legea nr.239 din 12.12.2013, au fost operate amendamente la Legea învățământului privind crearea Agenției de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional (ANACIP), precum și aprobarea ciclului III, studii superioare de doctorat;

(iv) a fost prezentat pentru aprobare proiectul de Lege pentru completarea anexei nr.1 la Legea nr.142-XVI din 7 iulie 2005 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I, cu o nouă specialitate *Chimia biofarmaceutică*;

(v) a fost aprobat și pus în aplicare Regulamentul privind ocuparea prin concurs a locurilor bugetare, care urmează să contribuie la ocuparea locurilor bugetare de cei mai buni studenți;

(vi) prin Hotărârea de Guvern nr.619 din 21 august 2013, au fost aprobate bursele de merit ale studenților (Bursa Republicii și Bursa Guvernului) și prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.782-VII din 29 august 2013 a fost acordată Bursa Președintelui;

(vii) în proces de aprobare este un nou Regulament privind stagiile de practică;

(viii) pînă la debutul activității ANACIP, pentru a demara în anul 2014 evaluarea programelor la Drept, a fost elaborată Metodologia de evaluare externă a programelor la Drept și 2 ghiduri de apreciere valorică și de elaborare a raportului de autoevaluare;

(ix) în colaborare cu partenerii sociali și mediul de afaceri, a fost elaborat și pus în aplicare Cadrul Național al Calificărilor pentru 3 domenii de formare profesională (economie, inginerie și agricultură), au fost aprobate 169 de noi planuri de învățământ pentru studii superioare de licență și 141 de planuri pentru studii superioare de masterat, aceste documente avînd menirea să orienteze procesul de studii la formarea competențelor solicitate pe piața muncii;

(x) prin ordinul comun al ministrului educației nr. 64 din 11.02.2013 și al ministrului muncii, protecției sociale și familiei nr. 18 din 01.02.2013 au fost aprobate Standardele Ocupaționale pentru meseriile: lăcătuș instalator de tehnică sanitară, cofetar, zugrav, viticultor, pietrar-zidar, fierar-betonist;

(xi) au fost elaborate 6 Curricula Modulare, 4 din ele fiind implementate, iar 2 – în proces de pilotare, pentru următoarele meserii: lăcătuș instalator de tehnică sanitară, electromontor la repararea și întreținerea utilajului electric, viticultor, bucătar, electrogazosudor-montator, bazele antreprenoriatului;

(xii) au fost elaborate programe bazate pe formarea de competențe la peste 80% din disciplinele incluse în planurile de învățământ ale colegiilor sau la 78 de specialități (anii I-IV);

(xiii) a fost armonizat Cadrul de referință a conținuturilor în învățământul secundar profesional pentru 75 de programe de formare profesională inițială;

(xiv) au fost elaborate și aprobate Planuri de învățământ la 21 de programe de formare profesională inițială;

(xv) au fost efectuate completări la Nomenclatorul meseriilor (profesiilor) pentru instruirea și pregătirea cadrelor în învățământul secundar profesional prin includerea a 2 meserii noi: fermier specializat în creșterea diferitor culturi agricole și montator de dispozitive și aparate radioelectronice;

(xvi) au fost elaborate, aprobate și implementate Planurile de învățământ la 57 de specialități, la care se pilotează Sistemul Credite de Studiu în Învățământul Vocațional/Tehnic;

(xvii) a fost elaborată și testată în 3 instituții (Colegiul Politehnic din Chișinău; Școala Profesională nr.9 din Chișinău, Școala de Meserii din Bubuieci) Metodologia de cartografiere a instituțiilor vocațional/tehnice, care urmează să fie aprobată, conform Foii de parcurs privind acțiunile Guvernului în vederea dezvoltării învățământului vocațional/tehnice pentru perioada 2013-2014, în trimestrul I al anului 2014;

(xviii) a fost elaborat proiectul Hotărârii de Guvern privind instituirea Consiliului Coordonator Național în Domeniul Învățământului Vocațional/Tehnic.

2) Pentru sporirea calității personalului didactic și a procesului educațional:

(i) 45 de cadre didactice și 60 de studenți, cu susținerea ESU, Agenția austriacă în asigurarea calității, au fost instruiți în domeniul asigurării calității în învățământul superior;

(ii) pentru 218 cadre universitare a fost organizată studierea limbii engleze;

(iii) 436 de cadre universitare au fost formate prin intermediul modului psihopedagogic;

(iv) în 9 universități au fost instituite sisteme *e-learning*;

(v) circa 540 cadre didactice au fost instruite în sistemul MOODLE;

(vi) au fost elaborate și experimentate 77 de cursuri on-line pentru 5300 de studenți, în curs de elaborare fiind alte 105 cursuri;

(vii) au fost organizate diverse activități de instruire și informare în probleme ce țin de instituirea unui parteneriat instituțional/social eficient între instituțiile vocațional/tehnice și agenți economici, investitori, donatori și alți parteneri, precum și îmbunătățirea calității în sectorul vocațional/tehnice (în parteneriat cu Organizația Internațională a Muncii și în cadrul proiectelor TAIEX);

(viii) au fost organizate 4 Conferințe zonale cu genericul „Studii vocațional/tehnice relevante pentru carieră și piața muncii: Acces și Calitate”, la care au participat peste 1400 de persoane (manageri ai instituțiilor vocațional/tehnice, reprezentanți ai Guvernului, agenți economici, donatori, membri ai Comitetelor Sectoriale);

(ix) a fost organizată Conferința internațională „Educația Antreprenorială”, în cadrul căreia s-au determinat priorități esențiale pentru dezvoltarea în continuare a educației antreprenoriale în Republica Moldova.

3) De la 1 ianuarie 2013, toate instituțiile de învățământ superior publice au trecut la autonomia financiară. Acest proces a permis mai multă libertate conducerii universităților în promovarea noilor programe de studii, metodologiilor de admitere, selecției cadrelor universitare etc. În sesiunea de admitere din 2013 în învățământul superior, candidații au avut dreptul să aplice la mai multe specialități și la mai multe universități concomitent, ceea ce a permis ca cei mai buni să obțină un loc bugetar.

Autonomia financiară a permis universităților să planifice 3 mln și 700 mii lei pentru reparația căminelor, să contribuie la majorarea salariilor cadrelor didactice etc.

4) Relevantă este colaborarea instituțiilor de învățământ cu mediul economic internațional și diverși parteneri de dezvoltare.

Astfel, Universitatea de Stat „A. Russo” din Bălți, la specialitatea „Inginerie și management (în transportul auto), în colaborare cu compania germană „Draexelmaier”, a fost dotată cu 40 de monitoare, pentru facilitarea cursului „Proiectarea asistată de calculator”, iar cu suportul Universității din Landshut, universitatea respectivă a beneficiat de materiale didactice și literatură în valoare de 6000 de euro, precum și de o linie de asamblare a automobilelor pentru promovarea lucrărilor de laborator la câteva discipline din planul de învățământ.

Cu suportul ADA și KulturKontakt Austria, a fost finalizat cu succes proiectul „MOL-AGRI” și „Firma de Exercițiu”, în rezultatul căruia au fost create 2 centre de competență în domeniul învățământului agroindustrial (Școala Profesională din or. Nisporeni și Școala Profesională din or. Leova), efectuându-se investiții în sumă de 1.600 mii euro (procurări de utilaje vitivinicole, formări ale cadrelor didactice și manageriale, construcția minifabricilor de vin). În 18 instituții vocaționale/tehnice a fost implementat proiectul „Firma de exercițiu”, cu o investiție de 684 mii euro (dotarea centralei și a cabinetelor Firmei de exercițiu, desfășurarea târgurilor naționale și internaționale, formarea formatorilor și a cadrelor didactice, elaborarea și editarea curricula și a suportului de curs pentru profesori și elevi).

Cu suportul proiectului „CONCEPT”, finanțat de Fundația Internațională Liechtenstein Development Service (LED), au fost dotate 14 școli profesionale cu divers utilaj de specialitate, în sumă de 3.404.000 lei.

În 4 colegii și 2 școli profesionale se implementează proiectul „Îmbunătățirea calității învățământului vocațional/tehnic în domeniul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor TIC din RM”, cu un buget total de 540697 euro. În anul 2013, au fost organizate training-uri pentru conceptul de curriculum, analize de necesități, vizite de studiu, valorificându-se, în total, 64541 euro.

6 instituții de învățământ profesional au fost dotate în cadrul Proiectului „Parteneriat de instruire a meșteșugarilor Kreishandwerkerschaft Hersfeld-Rotenburg, Germania”.

Cu suportul Proiectului „Consolidarea capacităților furnizorilor de pregătire profesională în sectorul apă și canalizare în Republica Moldova”, finanțat de Cooperarea Austriacă pentru Dezvoltare și implementat de Institutul de Formare a Capacităților Profesionale, au fost dotate laboratoarele în 4 școli profesionale la meseriile lăcătuș instalator de tehnică sanitară și electromontor la repararea și întreținerea utilajului electric (658,100 mii euro).

Prin Proiectul „Activitatea de instruire în antreprenoriat și angajare în câmpul muncii” (MEEETA-II), finanțat de Fundația Internațională Liechtenstein Development Service și implementat de către Winrock Moldova, a fost elaborat curriculumul modular la „Bazele antreprenoriatului” și suportul de curs pentru elevi, cadre didactice și organizate formări ale cadrelor didactice (750000 euro).

Colegiile și școlile profesionale (84 de instituții) au beneficiat de suportul Guvernului Republicii Moldova prin dotarea cu calculatoare, tehnică multimedia, alte bunuri materiale în sumă de 12.557.850 lei (Hotărârile de Guvern nr.297 din 18.05.2013 și nr. 838 din 29.10.2013).

5) În vederea îmbunătățirii bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ superior:

(i) 9 centre universitare au fost dotate pentru e-learning, în valoare de 176 000 euro;

(ii) un centru de excelență de la Universitatea Tehnică a Moldovei și alte 7 universități au fost dotate cu computere, platforme pentru formări în domeniul profesional, în valoare de 220000 euro;

(iii) structurile de asigurare a calității din 6 universități au fost dotate cu computere, sisteme xerox, multimedia etc., în valoare de 87000 euro;

(iv) Universitatea de Stat „A. Russo” din Bălția fost dotată cu utilaj și literatură, pentru specialitatea Inginerie în transport auto, în valoare de 30 000 euro.

6) Modificările la Codul pentru știință și inovare, elaborate de Academia de Științe în anul 2013, urmează să fie aprobate în anul 2014 și vizează reformarea sistemului de cercetare și inovare prin demonopolizarea finanțării acestuia, prin aplicarea unor reguli coerente și relevante de susținere a excelenței în educație și știință.

Informație cantitativă pe indicatorii de performanță ai Strategiei

Indicatori de monitorizare	2010	2015	2013	Periodicitatea	Sursa
Rata șomajului, %	7,4	6	3,9 (trimestrul III, 2013)		BNS
Exodul tinerilor, %	17,7	15	Ministerul Educației nu dispune de datele respective		
Ponderea angajatorilor satisfăcuți de calitatea forței de muncă, %	15 (2011)	40	Ministerul Educației nu dispune de datele respective		
Ponderea absolvenților angajați care susțin că au nevoie de instruire suplimentară după absolvire, %	40	20	Ministerul Educației nu dispune de datele respective		

Figura 4. Ponderea studenților încadrați în învățământul superior vs. învățământul secundar profesional și învățământul mediu de specialitate

